

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 594

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 5 mei 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Rundveesector - Vermindering stikstofuitstoot door innovatieve technieken

Sinds 2016 is het Nederlandse bedrijf Hanskamp bezig met de ontwikkeling van een wel erg opmerkelijk goed, een koeientoilet. Het zogenaamde Cowtoilet heeft als doel om de ammoniakuitstoot te verminderen, door de urine apart van de vaste mest op te vangen en af te voeren. Na verschillende onderzoeken door het bedrijf en door het innovatiecentrum Dairy Campus blijkt dat dit redelijk vlot verloopt. Het systeem zou er volgens de Nederlandse onderzoeken momenteel al voor zorgen dat dagelijks ongeveer een derde van de urine wordt opgevangen, wat leidt tot een daling van 30 à 40 procent van de ammoniakemmissie.

1. Is de minister op de hoogte van de uitvinding van dit bedrijf? Worden de onderzoeken en tests van onder andere Dairy Campus ook gevolgd? Zo niet, waarom niet? Zo ja, wat zijn de huidige bevindingen?
2. Overweegt de minister om dit systeem ook in Vlaanderen te onderzoeken, om zo eventueel tot een (deel)oplossing te komen voor een vermindering van de stikstofuitstoot van onze (rundvee)boeren?

**Vlaams
Parlement**

JO BROUNS

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 594 van 5 mei 2022

van **STEFAAN SINTOBIN** aan **HILDE CREVITS**

Ik ben op de hoogte van deze nieuwe techniek uit Nederland. ILVO volgt de ontwikkelingen van deze techniek op. Het gescheiden opvangen van feces en urine bij de bron, en verhinderen dat beide fracties gemengd worden, heeft zeker potentieel om de ammoniak- en methaanemissie vanuit de stal te reduceren. De afzonderlijke mestproducten kunnen beter bewerkt of gericht gebruikt worden.

In het Cowtoilet wordt ongeveer een derde van de urine apart opgevangen, waardoor de ammoniakemissie met 30-40% werd verlaagd. De investeringskosten van hun urineerbox worden op een goede 50.000 euro geraamd, met jaarlijkse kosten van 7000 euro. De urineerbox is veelbelovend, al is het wenselijk om een groter aandeel van de urine op te kunnen vangen, en ook de investeringskosten zijn vrij hoog.

Daarnaast bestaat ook de optie om kalveren te trainen zodat ze op een bepaalde plek urineren (en/of mesten) via operant aangeleerd gedrag (bij voorkeur beloning).

Naar aanleiding van deze bevindingen overweegt een onderzoeksteam van ILVO, Ugent en IMEC een onderzoeksvoorstel uit te werken om koeien geautomatiseerd te leren urineren/mesten in een toilet op basis van slimme sensortechnologieën en gedragssturing. Naast een aanzienlijke reductie van ammoniakemissie, beoogt men een verbeterde nutriëntenrecuperatie met meer hoogwaardige valorisatiemogelijkheden van zuivere urine en vaste fractie in het kader van een biogebaseerde en circulaire economie. Daarnaast zal hygiëne in de stal verbeteren: een operationeel koeientoilet zou heel effectief kunnen zijn om de stalvloeren, ligplaatsen en dieren proper te houden, waardoor de ziektedrukverlaagt. Tot slot is het doel een hogere 'return on investment' dan de Cowtoilet.